

CHA

ΑΠΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ
ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟ 5.

RENÉ CHAUGHY :

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΚΛΑΒΑ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΣΤΑΜΟΥ ΖΕΡΒΟΥ.

60 Centimes

ΤΟ ΤΥΠΩΣΑΝ
ΤΑ "ΓΡΑΜΜΑΤΑ".
ΑΛΕΞΑΝΤΡΕΙΑ, 1917.

ΜΙΣΟ ΦΡΑΓΚΟ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΠΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ
ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟ 5.

RENÉ CHAUGHY :

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΚΛΑΒΑ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΣΤΑΜΟΥ ΖΕΡΒΟΥ.

ΤΟ ΤΥΠΩΣΑΝ
ΤΑ "ΓΡΑΜΜΑΤΑ".
ΑΛΕΞΑΝΤΡΕΙΑ, 1917.

ΜΙΣΟ ΦΡΑΓΚΟ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

«Ἡ γυναῖκες μένουν σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ μεγάλα παιδιά, κἀτι τὸ διάμεσο μεταξὺ τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ ἀντρός».

SCHOPENHAUER.

Γιατί ἡ γυναῖκα δὲν μπόρεσε νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ποῦ ἔφθασεν ὁ ἄντρας; Εἶνε ἀνήμερο γιὰ ν' ἀνέβῃ ἢ δὲν θέλει; Εἶνε τὸ αἰώνιο ζήτημα ποῦ ἀπασχολεῖ τὴν ἀνθρωπότητα χρόνια τώρα. Ὀλόκληροι αἰῶνες πέρασαν, γενεές καὶ γενεές διαβῆκαν κι' ὅμως μ' ὅλη τὴ πρόοδο, μὲ ὅλο τὸ πολιτισμὸ τὸ ζήτημα ἔμεινεν ἄλυτο, ὅπως δυστυχῶς ἄλυτα ἔμειναν τὰ περισσότερα κοινωνικὰ ζητήματα. Μιὰ λύση δὲν ἔρχεται παρὰ ὕστερα ἀπὸ πολλές θυσίες καὶ μεγάλους ἀγῶνες. Εἶνε λοιπὸν σὲ θέσῃ ἡ γυναῖκα νὰ παλέψῃ γιὰ τὴν σωτηρίαν της, γιὰ τὴν ἐλευθερίαν της; εἶνε σὲ θέσῃ νὰ ἀναποδογυρίσῃ τὴν σημερινὴν κατάστασιν ποῦ τὴν πνίγει ἀλύπητα; Ἄν εἶνε σὲ θέσῃ, ἂν αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸ της ἱκανὸ νὰ ἀναλάβῃ τὸν βαρὺ αὐτὸν ἀγῶνα, τότε τὸ ζήτημα λύθηκε. Γιατὶ πρέπει νὰ καταλάβῃ μιὰ γιὰ πάντα ἡ γυναῖκα πῶς αὕτὴ ἢ ἴδια ἐδημιούργησε τὴν ἐλπεινὴν της θέσιν ἀπέναντι τοῦ ἀντρός, καὶ ὅτι αὕτὴ ἢ ἴδια ὀφείλει νὰ τὴν διορθώσῃ. Ὁ καθένας μας τόσο ἄντρας ὅσο καὶ γυναῖκα ἔχει τὴν μανίαν νὰ ἐπιβάλεται, νὰ ἐξουσιάζῃ. Προσεφέρθηκε λοιπὸν ἡ γυναῖκα

σκλάβια στὸν ἄνδρα, αὐτὸς δὲν ἀρνήθηκε νὰ τὴν λάβῃ ὑπὸ τὴν προστασία του. Τώρα, ἂν ἡ προστασία αὐτὴ μετεβλήθηκε ἀργότερα σὲ κτηνώδεια προστυχιά, ποιὸς φταίει ; γιατί ἡ γυναῖκα νὰ μὴ μπορέσῃ στὰ περασμένα χρόνια, τὸν καιρὸ ποῦ οἱ ἄνθρωποι ζοῦσαν μέσ' τὰ δάση, νὰ ζήσῃ ἐντελῶς ἀνεξάρτητη, μακριὰ ἀπὸ τὴν προστασία, μακριὰ ἀπὸ τὴν κηδεμονία τοῦ ἀντρός ; ὅπως ζοῦν σχεδὸν ὅλα τὰ ζῶα ; μήπως καὶ αὐτὰ δὲν γεννοῦν ; μήπως καὶ αὐτὰ δὲν ἀνατρέφουν τὰ μικρά τους ;

Μονάχη τῆς ἡ γυναῖκα σκλαβώθηκε, γιατί μονάχη τῆς νὰ μὴ ξεσκλαβωθῇ ; Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὸ κάμῃ μὲ τὴν ἴδια εὐκολία ποῦ σκλαβώθηκε, γιατί ἡ σκλαβιά αὐτὴ ζημώνεται μὲ πόνο καὶ μὲ δάκρυ. Κι' ὅ,τι ζημώνεται μὲ πόνο καὶ μὲ δάκρυ εὐκολα δὲν γκρεμίζεται. Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ θελήσῃ νὰ ἐλευθερωθῇ καὶ θὰ ἐλευθερωθῇ, πρέπει νὰ θελήσῃ νὰ ζήσῃ καὶ θὰ ζήσῃ.

Δὲν μπορῶ νὰ ἐννοήσω γιατί οἱ ἄνθρωποι ἀποροῦν ὅταν βλέπουν ὅτι ὁ γάμος δὲν κάνει τίποτα ἄλλο παρὰ δυὸ δυστυχισμένες ὑπάρξεις, κι' ὅμως τὸ πρᾶγμα εἶναι φανερώτατο. Ἀπὸ τὴν στιγμή ποῦ θὰ γεννηθῇ ὁ ἄντρας καὶ ἡ γυναῖκα πέρνουν δυὸ διάφορους δρόμους : ὁ ἄντρας σπουδάζει, ταξιδεύει, βλέπει καινούργια ἥθη καὶ ἔθιμα, ἀγαπάει πολλές φορὲς στὴν ζωὴ του, ἱκανοποιεῖ ὅλα του τὰ πάθη, δὲν ἀφίνει ἀνικανοποίητη καμμιὰ ἀπὸ τὶς ἐπιθυμίες του. Μαθένει τί θὰ πεῖ ζωὴ, τί θὰ πεῖ ἀλήθεια καὶ ψέμα, καλωσύνη καὶ κακοσύνη. Ἡ πεῖρα τῆς ζωῆς τὸν πλάθει μὲ τὰ δυνατά τῆς χέρια, τοῦ δίνει τὴν κατεύθυνση, τοῦ μαθένει τὸν ἀληθινὸ του προσορισμό. Κι' ἔτσι δυναμωμένος, ἀπὸ τὴν πεῖρα, ἀηδιασμένος ἀπὸ τὶς καταχρήσεις, παντρεύεται τί ; ἓνα κορίτσι μὲ ὀρισμένες γνώσεις, ποῦ ἔζησε ὡς αὐτὴ τὴν ἡλικία πότε ὄνειροπο-

λόντας ωραίους πρίγκηπες, καὶ πότε παλεύοντας μὲ τὰ πάθη τῆς μὲ τῆς ἀνικανοποίητες αἰσθήσεις τῆς, ἓνα κορίτσι ποῦ δὲν ἔμαθε ποτὲ τί θὰ πῇ ζωὴ, τί θὰ πῇ ἡδονή, τί θὰ πῇ ἀηδία, ἓνα κορίτσι ποῦ τώρα μόλις μπαίνει στὴ ζωὴ.

Δηλαδή ἐκεῖ ποῦ τελειώνει ὁ ἄντρας ἀρχινᾷ ἡ γυναῖκα. Γυρεύει τὴν εὐτυχία τῆς ἐκεῖ ποῦ ὁ ἄντρας δὲν βρίσκει πειὰ παρὰ ἀηδία. Ἐδῶ ἔχουν τὴν ρίζα τοὺς ὅλες οἱ δυστυχίες τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου : Ὁ ἄντρας ἔζησε ἡ γυναῖκα θέλει νὰ ζήσει.

Ποιοὶ νόμοι φυσικοί, ποιά λογική, ποιά ἠθική, ἐνομοθέτησαν πῶς ἡ γυναῖκα πρέπει στὸ γάμο νὰ προσφέρει τὴν παρθενιά τῆς σ' ἓνα ἄντρα, κουρασμένο καὶ ἀηδιασμένο πειὰ ἀπὸ τῆς καταχρήσεις καὶ ἀπὸ τὸν κόρο ;

Πρέπει ἡ γυναῖκα νὰ ζήσει ὅπως ὁ ἄντρας. Γιατί νὰ μὴ ἀγαπήσῃ, γιατί νὰ μὴ δοκιμάσῃ ὅλες τῆς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς ; γιατί νὰ μὴ ἱκανοποιήσῃ ὅλες τῆς τῆς ὀρέξεις ; γιατί νὰ μὴ γνωρίσῃ τὸν κόσμον ; Κατὰ τί σὰς παρακαλῶ θὰ βλάβῃ τὸ μητρικὸ καθήκον γιὰ τὸ ὁποῖο εἶνε καμωμένη ἡ γυναῖκα ; τοῦναντίον θὰ ξέρῃ νὰ ἀναθρέψῃ τὰ παιδιά τῆς καλλίτερα, γιατί θὰ ξέρῃ τότε τί θὰ πῇ ζωὴ. Τότε μόνο ὁ γάμος θὰ εἶνε ἀληθινὴ εὐτυχία δυὸ ὑπάρξεων. Τότε μόνο ὁ ἄντρας θὰ ἐννοῇ τὴν γυναῖκα καὶ ἡ γυναῖκα τὸν ἄντρα. Τότε μόνο θὰ μπορούν νὰ μοιράζονται καὶ οἱ δυὸ τὰ βάρη καὶ τοὺς πόνους τῆς ζωῆς. Τότε μόνο ἡ γυναῖκα θὰ πάψῃ νὰ εἶνε σκλάβα τοῦ ἄντρα, τότε μόνο θὰ πάψῃ νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἡ σονάτα τοῦ Κρόυτσερ.

Ἡ φρικιαστικὴ αὐτὴ κατάσταση πρέπει νὰ πάψῃ. Πρέπει ἡ γυναῖκα ν' ἀνεβῇ. Πρέπει ἀπὸ ἐξωτερικὴ νὰ γίνῃ ἐσωτερικὴ. Πρέπει νὰ μάθῃ νὰ ἐκτιμᾷ τὸν ἑαυτὸ τῆς.

Ἄν αἰῶνες τώρα ἔμεινε σκλάβα, ἂν ὑπόφερε, ἂν ἐπόνεσε,

φταίει ή ίδια γιατί δέν ήθέλησε ποτέ νά έκτιμήσῃ τόν έαυτό της. Ή γυναίκα, όπως καί ό άντρας γεννήθηκε γιά νά εἶνε έλεύθερη. Ἄς άγωνισθῇ λοιπόν γιά τήν έλευθερία της έστω κι' άν πρόκειται νά θυσιασθῇ.

Ή γυναίκα ύπόκειται στούς ίδιους νόμους μέ τόν άντρα, γι' αὐτό πρέπει νά άποκτήσῃ καί τά ίδια δικαιώματα.

Ή μόνη δικαιολογία τοῦ άντρός εἶνε ότι ή γυναίκα δέν ύπηρετεῖ στό στρατιωτικό, αλλά εἶνε δικαιολογία αὐτή; μήπως δέν φέρνει όλόκληρους έννέα μήνες τό βάρος τοῦ παιδιοῦ; μήπως δέν κινδυνεύει διαρκῶς νά πεθάνῃ; μήπως δέν έχει τήν κολοσσιαία φροντίδα τῆς άνατροφῆς τοῦ παιδιοῦ μας; Τί περισσότερο θέλουμε; Ποιός μᾶς βεβαιώνει ότι σέ μακρυνό μέλλον ή κοινωνικές συνθήκες δέν θά αλλάξουν; Ποιός μᾶς βεβαιώνει ότι τό στρατιωτικό καί οἱ πόλεμοι θά εξακολουθοῦν νά ύπάρχουν;

Τοὺς φυσικούς όμως νόμους καμμιά δύναμη δέν θά μπορέσῃ νάλλάξῃ, καί ή γυναίκα θά εἶνε πάντοτε εκείνη ποῦ θά γεννᾷ καί θά αναθρέφῃ τό παιδί μας. Τί περισσότερο γυρεύουμε;

Γιά νά μπορέσετε νά παλέψετε νικηφόρα μέ τόν άντρα, πρέπει ν' άνεβῆτε στό ίδιο σκαλί ποῦ βρίσκεται αὐτός. Ἀλλά γιά ν' άνεβῆτε ἐκεῖ πάνω πρέπει πρῶτα νά κτυπήσετε αλύπητα, πρέπει νά κόψετε σύριζα πολλές συνήθειες καί πολλές άδυναμίες ποῦ σᾶς κυριεύουν.

Πρέπει νά μάθετε νά βλέπετε μακρυνά, πολὺ μακρυνά, καί όχι μόνο ό,τι βρίσκεται κάτω άπό τά μάτια σας.

Πρέπει νά μάθετε νά δίνετε προσοχή στό σοβαρό μέρος τῆς ζωῆς καί όχι στό μέρος ποῦ έδίνετε ὡς τώρα προσοχή. Δηλαδή πρέπει νά μάθετε πῶς νά μορφώσετε τό μυαλό καί τόν χαρακτήρα σας καί όχι πῶς καλλίτερα νά

βαφτῆτε, πρέπει νὰ μάθετε πῶς νὰ ἀναθρέψετε τὸ παιδί σας καὶ ὄχι πῶς καλλίτερα νὰ στολισθῆτε.

Πρέπει νὰ μάθετε νὰ ζῆτε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας καὶ ὄχι γιὰ τοὺς ἄλλους γιατί καὶ σεῖς ἢ ἴδιες θὰ ἐννοήσετε πῶς δὲν ζῆτε παρὰ γιὰ τοὺς ἄλλους.

Πρέπει νὰ ἐννοήσετε τί θὰ πῇ πνεῦμα.

Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχετε τὴν σχετικὴ ἐξυπνάδα, τὴν ἐξυπνάδα ποῦ ἔχουν ὅσοι δὲν εἶνε βλάκες. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχετε τὴν σχετικὴ εὐφράδεια, δὲν ἀρκεῖ νὰ ξέρετε νὰ κάμετε διαρκῶς καλαμπούρια. Πρέπει νὰ μάθετε νὰ σκέφτεσθε. Πρέπει νὰ μὴ χάνετε ποτὲ τὸν ἑαυτὸ σας, ἀπομακρύνεσθε ἀπ' τὸ φυσικό, ἀπ' τὴν ἀλήθεια καὶ ἀναγκαστικῶς γίνεσθε γελοῖες. Πρέπει νὰ μάθετε νὰ ζῆτε στὸ παρὸν καὶ ὄχι στὸ παρελθὸν καὶ στὸ μέλλον. Γιατὶ σχεδὸν ὅλες σας δὲν ζῆτε παρὰ μὲ τὴν ἀνάμνηση τῶν ὡραίων ἡμερῶν ποῦ πέρασαν καὶ τὴν ὄνειροπόληση τῶν ὡραίων ἡμερῶν ποῦ θ' ἄλθουν. Τὸ παρὸν σὰς παρουσιάζεται σὰν κάτι βιαστικό, κάτι τὸ ἀόρατο, κάτι τὸ ἀνύπαρκτο. Κι' ὅμως τὸ παρελθὸν ἔφυγε γιὰ πάντα τὸ μέλλον εἶνε ἄγνωστο. Μόνο τὸ παρὸν εἶνε ἀληθινό, πραγματικό... Στὸ παρὸν ὑποφέρετε χαρὲς καὶ λύπες, πόνους καὶ ἐλπίδες... Τὸ παρὸν σὰς δημιουργεῖ... Κι' ὅμως σχεδὸν πάντοτε λείπει ἀπ' τὴν ζωὴ σας· καὶ τί συμβαίνει, νομίζετε; κατορθώνετε ζῶντας στὸ παρελθὸν καὶ στὸ μέλλον νὰ μὴ ζῆτε ἀληθινὰ οὔτε μιὰ στιγμή.

Πρέπει ὅταν ζῆτε μ' ἓνα ἄντρα, νὰ μάθετε νὰ ζῆτε ἀπὸ τὴν ζωὴ τὴν δική σας καὶ ὄχι νὰ γυρεύετε ν' ἀντλήσετε ζωὴ ἀπὸ τὸν ἄντρα αὐτόν. Μάλιστα δὲ ὅταν ἐννοήσετε ὅτι αὐτὸς ὁ ἄντρας δὲν ἔχει ἀρκετὴ ζωὴ μέσα του νὰ φροντίσετε νὰ τοῦ δώσετε. Ἡ ἀδυναμία σας αὕτη, τοῦ νὰ μὴ μπορεῖτε δηλαδή νὰ ζῆτε, ἀντλῶντας ζωὴ ἀπὸ μόνο τὸν ἑαυτὸ σας, εἶνε ἡ αἰτία τῶν τόσων φρικιαστικῶν σκηνῶν ποῦ βλέπουμε

καθημερινὰ στὴ ζωὴ μας. Γιατί νὰ μὴ προρέσετε νὰ ζήσετε ἂν δὲν ἀνλτήσετε ζωὴ ἀπὸ τὸν ἄντρα, ἀπὸ ἄντρα ποῦ πολλές φορές δὲν ἔχει οὔτε στάλαγματιὰ ζωῆς μέσα του, ἀπὸ ἄντρα γιομάτο ἀπὸ προστυχιά καὶ ἀνηθικότητα; Τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε, νὰ χάσετε ὅτι ψηλὸ καὶ ὠραῖο ὑπῆρχε μέσα σας ποῦ ἀργότερα θὰ μπορούσε νὰ ἐκδηλωθῇ. Δὲν σᾶς μένει ἀπὸ τὴν πρώτη γυναῖκα τίποτε ἄλλο παρὰ τὰ ἴχνη τοῦ ἔκφυλου συντρόφου σας. Δὲν πρέπει νὰ ἀφίνετε τίποτα νὰ περνᾷ στὴν ζωὴ σας μὲ τὸ «ἔτσι τὸ βρήκαμε». Ἐφοῦ τὸ σπίτι σας ἀπὸ τὴν πολυκαιρία κινδυνεύει νὰ πέσῃ γκρεμιστέ το καὶ κτίσετε στὴ θέσῃ του ἄλλο. Ποδοπατήσετε τὰ θρησκευτικὰ ψέματα ποῦ αἰῶνες τώρα ἀνέχεσθε. Γκρεμίσετε τὸ ἀραχνιασμένο οἰκοδόμημα ποῦ μόνο γιὰ σᾶς τῆς γυναῖκες ὑπάρχει ἀκόμα. Γυρέψετε τὸ φῶς μέσ' τὴν ἀλήθεια καὶ θὰ τὸ βρῆτε, γυρέψετε το μέσ' τὴν ἐλευθερία καὶ θὰ τὸ βρῆτε. Διώξτε ὅλα τὰ μικροπρεπῆ πραγματάκια ποῦ ἀσχημίζουν τὴν ζωὴ. Ἀπομακρύνετε ἀπὸ κοντά σας, τὴν ματαιότητα, τὴν ἐλαφρότητα, τὸ ψέμα, τὸν ψευτοεγωϊσμό, τὴν ψευτοπεριφάνεια.

Πάψετε νᾶσθε μεγάλα παιδιά!

Πάψετε νᾶσθε κοῦκλες!

Πάψετε πλέον νᾶσθε ἀνδρείκελα!

Καὶ ὅταν κατορθώσετε ὅλα αὐτά, ἡ πάλη σας μὲ τὸν ἄντρα δὲν θάνε πειὰ ἄνιση· θὰ γίνετε τότε δυνατές, καὶ σὰν δυνατές θὰ νικήσετε, σὰν δυνατές θὰ ἀποκτήσετε μὲ τὰ ἴδια σας τὰ χέρια τὴν ἐλευθερία σας, τὴν ἐλευθερία αὐτὴ γιὰ τὴν ὁποία χρόνια τώρα ὑποφέρετε τὰ πάνδεινα.

ΑΛΕΞΑΝΤ. 1917

ΣΤΑΜΟΣ ΖΕΡΒΟΣ

RENÉ CHAUGHY :

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΚΛΑΒΑ.

Ἀπ' τὸ καιρὸ ποῦ ἡ ἀνθρωπότητα ὑπάρχει, ἡ γυναῖκα εἶνε σκλάβα τοῦ ἄντρα.

Κατὰ τὰ τρία τέταρτα ἀκόμα πίθηκοι, ὀπλισμένοι μὲ μυτερὰ δόντια καὶ μακρὰ νύχια, σκεπασμένοι ἀπὸ τρίχωμα, μὲ προεξέχουσες σιαγόνες καὶ πιεσμένο τὸ κούτελο, ἦταν φυσικὸ οἱ προϊστορικοὶ μας πρόγονοι νὰ ἐφέρονταν σὰν ἄγρια θηρία. Δὲν παραλείψανε νὰ τὸ κάμουν. Τὰ θηλυκὰ δὲν ἦταν γι' αὐτοὺς παρὰ θύματα τοῦ διαφιλονικοῦσαν μὲ τῆς πέτρες, καὶ φαντάζομαι πῶς παραμελοῦσαν ὁλότελα νὰ ζητήσουν τὴν συγκατάθεσιν ἀπὸ τῆς τρομαγμένης αὐτῆς συντροφισσῆς. Κερδισμένες μὲ μεγάλον κόπον, ἔπρεπε δουλεύοντας νὰ ξεπληρώσουν τὴν τροφήν ποῦ τοὺς ἔδινε ὁ ἀφέντης, καὶ φόρτωνε στὴν δοῦλά του καθεὶ δουλειὰ ποῦ δὲν τοῦ ἄρεσε.

Στοὺς περισσότερους σύγχρονους πρωτόγονους λαούς, ἡ γυναῖκα θεωρεῖται φορτηγὸ ζῷον. Ἡ τύχη τῆς δὲν εἶνε καὶ πολὺ διαφορετικὴ πρὸς μᾶς.

Ὁ προγονικὸς ἄνθρωπος ἄρπαζε τὴν γυναῖκά του

μὲ τὴν βία, ἑμεῖς ἄρπάζουμε τῆς δικές μας μὲ πονη-
ριά: πονηριά ποῦ συνίσταται στὸ νὰ μὴ μαθαίνουν
τίποτε οὔτε γιὰ τὸ γάμο οὔτε γιὰ τὴν ζωὴ, καὶ τοὺς
ζητάμε ὕστερα μιὰ ψεύτικα συγκατάθεση. Ὁ προγο-
νικὸς ἄνθρωπος θεωροῦσε τὴν συντροφισὰ του σὰν
κάτι δικό του, ἑμεῖς τὴν θεωροῦμε σὰν κτῆμά μας·
ἐκεῖνος εἶχε πάνω της δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου,
καὶ ἑμεῖς τὸ ἴδιο. Τρομοκρατοῦμε τὸ κορίτσι μὲ ἀμεί-
λικτες συνθῆκες, καμωμένες ἀπὸ μᾶς γιὰ τὸ συμφέρο
μας. Καὶ πάντοτε τὸ ἄρπαγμα καὶ ἡ βία εἶνε τὸ σύν-
θημα τῶν πιθηκοειδῶν προγόνων μας.

Καὶ ὅμως ἡ σιαγόνες μας μίκρναν, τὰ μυτερά μας
νύχια μεταβληθήκανε σὲ ὄνυχας, τὸ κρανίο μας
ἐπλάτυνε. Ἀφοῦ θέλουμε νὰ ἀνακατευόμαστε μὲ τὴν
σκέψη καὶ τὴν λογικὴ θάταν προτιμώτερο ἢ πράξεις
μας νὰ συμφωνοῦσαν μὲ τῆς σκέψεις μας, καὶ νὰ
ἐγκαταλείπαμε συνήθειες ποῦ ἀποχτήσαμε τὴν ἐποχὴ
ποῦχαμε ἀκόμα μακρυνὰ νύχια καὶ μυτερὰ δόντια.
Ὁλη μας ἡ κοινωνικὴ ζωὴ, ὅλη μας ἡ ζωὴ, ἡ γεννη-
τικὴ ζωὴ (sexuelle) ἰδιαιτέρως, εἶνε χτισμένη πάνω
σὲ παραδόσεις ἀγρίων θηρίων. Πρέπει ἡ κατάσταση
αὕτὴ νὰ πάψῃ.

Μερικὲς ἀγαθὲς ψυχὲς σκέπτονται πῶς εἶνε νόμιμο
νὰ κρατιέται ἡ γυναῖκα σὲ κατώτερη θέση γιὰ τὸν
λόγο ὅτι εἶνε πειρὸ ἀδύνατη. Λογικὴ ἀγρίων θηρίων,
πάντοτε. Ἄν ἡ λέξεις δικαίωμα καὶ καθῆκον εἶχαν
μαμμιά σημασία θάπρεπε νὰ ποῦμε ἀντίθετα, ὅτι
πρέπει νὰ ἐπιβάλλουμε περισσότερα καθήκοντα στοὺς
δυνατοὺς καὶ νὰ παραχωρήσουμε περισσότερα δικαι-
ώματα στοὺς ἀδύνατους. Ἄλλωστε ἡ ἀδυναμία τῆς
γυναῖκας εἶνε σχετικὴ: μερικὲς γυναῖκες εἶνε πειρὸ

δυνατές ἀπὸ μερικοῦς ἄντρες. Σὲ πολλὰ ζῶα τὸ ἀρσενικὸ καὶ τὸ θηλικὸ ἔχουν τὴν ἴδια δύναμη, μάλιστα δὲ στὸν ἀγῶνα τὸ θυλικὸ εἶνε τρομερώτερο. Ἡ ἀδυναμία λοιπὸν δὲν εἶναι ἀναγκαστικὴ ἀναλογία στὸ μητρικὸ καθῆκον. Ἄν ἡ γυναῖκα εἶνε σήμερα πειὸ λεπτοκαμωμένη ἀπὸ τὸν σύντροφό της, δὲν εἶνε παρὰ ἀποτέλεσμα μιᾶς μακρυνῆς διαίρεσης τῆς δουλειᾶς μεταξὺ των, ἐκεῖνος πολεμῶντας καὶ κυνηγῶντας, ἐκείνη φροντίζοντας γιὰ τὸ σπίτι καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ. Ἡ μυϊκὴ ἄλλωστε δύναμη δὲν ἔχει καμμιά πειὰ σημασία στὴν σύγχρονη κοινωνικὴ ζωὴ· δὲν μπορεῖ λοιπὸν αὐτὸ νᾶνε αἷτιο ἀνισότητος. Ὅσο πάει καὶ αὐξάνει ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἐνεργητικότητος τῶν νεύρων, τοῦ ἐγκεφάλου ποῦ σκέπτεται καὶ θέλει. Ἐπειδὴ τὸ νευρικὸ σύστημα τῆς γυναῖκας δὲν μπόρεσε νὰ μᾶς δώσῃ σὲ σκέψη καὶ θέληση ὅ,τι μᾶς ἔδωσε τοῦ ἄντρα, γι' αὐτὸ θὰ πῇ πῶς πρέπει νὰ βασιέται σὲ κηδεμονία; Καθόλου. Ὅπως ὅλες ἡ ἀνθρώπινες ὑπάρξεις ἔτσι καὶ ἡ γυναῖκα κλιεῖ μέσα της μεγάλη δύναμη. Ἄς τὴν ἀφήσουν νὰ τὴν ἐξωτερικέψῃ καὶ νὰ τὴν ἀναπτύξῃ μὲ τὸν δικό της τρόπο. Μόνη αὐτὴ εἶνε κριτὴς γιὰ ὅ,τι μπορεῖ ἢ γιὰ ὅ,τι πρέπει νὰ κάμῃ. Ἡ ἴδια πάντοτε ἱστορία. Οἱ εὐγενεῖς δὲν ἤθελαν οἱ ἄστοι νὰ χειραφετηθοῦν: ἐνομίζονταν ἀνώτεροι τους. Οἱ ἄστοι δὲν θέλουν οἱ ἐργάτες νὰ ἐλευθερωθοῦν: νομίζονται κι' αὐτοὶ ἀνώτεροι. Οἱ στρατιωτικοὶ θέλουν νὰ φανοῦν ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς πολίτες, καὶ οἱ παπάδες ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς. Οἱ πολιτισμένοι παρατηροῦν ἀπὸ τὸ ὕψος τους τοὺς ἄγριους, μὴ διακρίνοντας πῶς ἡ ἀπόσταση ποῦ τοὺς χωρίζει (γιὰ πόσα λεπτά;) δὲν εἶνε παρὰ συμβὰν τῆς γενικῆς ἐξέλιξης. Κάθε λαὸς

νομίζει πῶς εἶνε ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Καθένας μας νομίζει τὸν ἑαυτό του πειὸ στοχαστικὸ ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἡ πίστη τοῦ ἄντρα γιὰ τὴν ὑπεροχὴ του πάνω στὴν γυναῖκα δὲν ἔχει πειὸ σοβαροὺς λόγους. Δὲν εἶνε παρὰ ἀποτέλεσμα ἐγωῖσμοῦ καὶ δεσποτισμοῦ.

Πρὸ πάντων ἐπιθυμία δεσποτισμοῦ. Στὸ διάβασμα τοῦ Κώδικα παρατηροῦμε πῶς οἱ ἄντρες ἔκαμαν τοὺς νόμους. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο οἱ νομοθέτες μιλάνε γιὰ τὰ δικαιώματα καὶ γιὰ τὰ καθήκοντα καθενὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ συζύγους, ὁ τρόπος ὁ ὅλως διόλου διαφορετικὸς ποῦ θεωροῦν τὴν μοιχεία τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου, ὁ τρόπος ποῦ μεταχειρίζονται τὴν ἀπάντρευτη μητέρα καὶ τὸν νόθο, εἶνε μὰ τὴν ἀλήθεια θαυμάσια πράγματα. Ἡ νόμιμη δύναμη τοῦ ἄντρα εἶνε ἀπεριόριστη, τῆς γυναῖκας καμμιά. Τοῦ ἀνήκει ὅχι ὅμως αὐτὸς σ' αὐτήν. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ κέφια τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ γιὰ ν' ἄνε ἡ γυναῖκα παντοτεινὰ εὐτυχισμένη ἢ δυστυχισμένη. Ὁ νόμος ποῦ τὴν παράδωσε δὲν τὴν ὑπερασπίζει. Συμβαίνει δηλαδή, γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια ὅτι συνέβαινε στοὺς προϊστορικοὺς καιροὺς: ἡ γυναῖκα θεωρεῖται ὅχι σὰν ἄτομο ἀλλὰ σὰν χτῆμα. Γιὰ νὰ μπορέσῃ ἡ ἀγάπη νὰ γεννηθῇ καὶ νὰ διατηρηθῇ μεταξὺ τοῦ ἀφέντη καὶ τῆς δούλας χρειάζονται ἐξαιρετικὲς περιστάσεις. Σχεδὸν πάντοτε δὲν ὑπάρχει ἀγάπη· τὸ μόνο ποῦ ὑπάρχει εἶνε τὸ ἀντάλλαγμα δυὸ στιγμιαίων ἐπιθυμιῶν, ἢ ἀκόμη χειρότερα: προστυχιὰ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, ὑποταγὴ ἀπὸ τ' ἄλλο. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν γάμο, ἡ ἰδιοκτησία εἶνε ἐκβιασμός.

Γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν ἐξευτελιστικὴ αὐτὴ κατάσταση, ἡ γυναῖκα ζητάει λίγο λίγο νὰ ἐλευθερωθῇ

ἀπὸ τὴν ἀντρίκια κηδεμονία καὶ νὰ ζήσῃ ἀπ' τὴν ἴδια τῆς τὴν δουλειά. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ βρίσκεται μπροστὰ στὸν ὑπεροπτικὸ κύριό της, ὁ ὁποῖος γιὰ πληρωμὴ καταπιεστικῆς δουλειᾶς τῆς δίνει γυναικεῖα μεροκάματα. Πάντοτε ὁ δυνατὸς ὑποδουλόνοντας τὸν ἀδύνατο, ἡ αἰώνια παντοτεινὴ πιθηκίστικα παράδοση.

Γιὰ νὰ μὴ πεθάνουν, πολλὲς γυναῖκες γυρεύουν καταφύγιο στὴν πορνεία. Ἄν ἦταν τουλάχιστο βέβαιες πῶς κάμνοντάς το, θὰ ξέφευγαν τὸν ἀπὸ ἀσφυξία ἢ ἀπὸ πνιγμὸ θάνατο...

Κάθε φορὰ ποῦ προσπαθεῖ ἡ γυναῖκα νὰ χειραφετηθῇ, κάθε φορὰ ποῦ θέλει, ἀπὸ πρᾶγμα ποῦ ἦταν νὰ γίνῃ ἄτομο, ὁ ἄντρας βάνει ὅλες του τῆς προσπάθειες γιὰ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ. Δὲν θέλει ν' ἀφήσῃ τὴν γυναῖκα ν' ἀναπτύξῃ τῆς διανοητικὴς τῆς δυνάμεις, δὲν θέλει νὰ γίνῃ ὁμοία του. Οἱ βουλευταὶ δὲν θέλουν γυναῖκες ἐκλέκτορες καὶ ἐκλέξιμες· οἱ δικασταὶ δὲν θέλουν γυναῖκες δικηγόρους· οἱ γιατροὶ δὲν θέλουν γυναῖκες ὑφηγήτριες ἢ καθηγήτριες. Στὴν σχολὴ τῶν ὠραίων τεχνῶν, οἱ κύριοι μαθηταὶ περιφρονοῦν τῆς μαθήτριες. Ἐ λοιπὸν μὲ ὅλη τὴν ἐλεεινὴ ὑποδοχή, μὲ ὅλες τῆς δυσκολίες, ἀρκετὲς γυναῖκες ἀσχολοῦνται στῆς ἐπιστῆμες, στὰ γράμματα καὶ τῆς τέχνης, καμμιά φορὰ μάλιστα καλλίτερα κι' ἀπ' τοὺς ἄνδρες.

Δὲν πρέπει νὰ τὸ κρύβουμε : κατὰ βάθος ὁ ἄντρας περιφρονεῖ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ εὐγενικά του φερσίματα ἀπέναντί της, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ συχαμερὴ ὑποκρισία, προορισμένη νὰ σκεπάζῃ τὴν δουλίστικα θέσῃ ποῦ σκληρὰ τὴν βαστᾷ. Κάτω ἀπ' τὸ βερνίκι τῆς ἐπίδειξης κρύφτεται ὁ ἄγριος καὶ ἀνανδρὸς ἀφέντης.

Ἡ περιφρόνηση αὐτὴ φθάνει ὥς καὶ σ' αὐτὴ τὴν γλῶσσα. Γιὰ νὰ ὀνομάσουμε ὅλα τὰ ὄντα τοῦ εἶδους μας, λέμε : ὁ ἄνθρωπος, οἱ ἄνθρωποι ἢ ἀνθρωπότητα. Ἡ Γυναῖκα συμπεριλαμβάνεται ἐκεῖ μέσα, σὰν κάτι δευτερεῦον· δὲν τῆς κάμνουν οὔτε τὴν τιμὴ νὰ τὴν ὀνομάσουν.

Βεβαιόνοντας ὁ ἄντρας πῶς ἀπέκλεισε τὴν γυναῖκα ἀπ' τὴν κοινωνικὴ ζωὴ μόνο καὶ μόνο γιὰ τὴν ἀδυναμία τοῦ ὀργανισμοῦ της, ψεύδεται. Γιατὶ ἂν ἦταν ἀληθινό, ὁ ἄντρας θ' ἄπερνε ὅλες τῆς κουραστικὲς καὶ συχαμερὲς δουλειές, πρᾶγμα ἐννοεῖται ποῦ δὲν συμβαίνει, καὶ θ' ἄφινε στὴν φίλῃ του ὅλες τῆς καθιστικὲς δουλειές, πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὴν σπουδὴ. Αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν θέλησε ὁ ἄντρας. Ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ ὑπάρχουν κοινωνίες, ἔβαλε ὅλες του τῆς προσπάθειες γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν γυναῖκα ν' ἀναπτυχθῇ. Γιατί; Διότι ἓνας σκλάβος ποῦ ἀναπτύσσεται γίνεται κακὸς σκλάβος.

Ἡ ἀνατροφὴ τῆς νέας, εἶνε ἀνατροφὴ δούλας. Δὲν φροντίζουν πῶς νὰ ἀναπτύξουν τῆς ιδιότητές της, ἀλλὰ μόνο νὰ τὴν φορμάρουν γιὰ τὰ γοῦστα ἐνὸς ἀφέντη. Τὴν διδάσκουν ἀκριβῶς, ἐκεῖνο ποῦ χρειάζεται γιὰ νὰ μὴ κάνῃ πολλὰ ὀρθογραφικὰ λάθη καὶ γιὰ νὰ μὴ φαίνεται πολὺ βλάκας σὲ μιὰ κουβέντα : στολίζουν τὸ μυαλό της μὲ μερικὲς ψυχαγωγικὲς τέχνες, τὴν ἀφίνουν νὰ μάθῃ πιάνο, γιατί δὲν εἶνε καὶ πολὺ ἐπικίνδυνο στὰ ἀντρικὰ προνόμοια. Ἔχουν ὅμως τὸ νοῦ τους νὰ μὴν τὴν μάθουν ἐπιστῆμες, ποῦ θὰ τῆς ἀνοιγαν τὰ μάτια στὰ θρησκευτικὰ καὶ Κοινωνικὰ ψέματα, βάσεις τῆς σκλαβιάς της· δὲν θέλουν νὰ κυτάρξῃ τὴν κοινωνία κατὰ πρόσωπο, δὲν θέλουν νὰ

ἀνατροφῇ μέσα σὲ ἰδέες, ποῦ θὰ τὴν ἔκαναν πιθανὸ νὰ ἐπαναστατήσῃ.

Τὴν καρφόνουν στὸ σπίτι, μέσα στῆς κατσαρόλες καὶ στῆς δαντέλες. Ἀποβλακώνουν τὸ νοῦ της μὲ βλαβερὰ διαβάσματα ταπεινώνουν τὸν χαρακτῆρά της μὲ τὴν συνήθεια τῆς ὑπακοῆς. Νὰ ὑπακούῃ! προσπαθοῦν νὰ τὴν πείσουν ἀπὸ τὴν πειρὸ νεανικὴ ἡλικία πῶς αὐτὸ καὶ μόνο εἶνε τὸ σπουδαιότερο πρᾶγμα τῆς ζωῆς της. Συγχρόνως, ἀποπλανοῦν τὸ ἠθικὸ της μὲ προτροπὲς ψευτοενάρετες, πραγματικῶς ἐξευτελιστικές. Τῆς λέγουν ὅτι εἶνε ντροπὴ νὰ ἀγαπήσῃ πιστὰ ἓνα νέο καὶ νὰ γίνῃ μητέρα μὲ ἄλλο τρόπο ἀπὸ τὴν καθιερωμένη ἐθιμοτυπία· τὴν πείθουν ὅτι δὲν εἶνε ντροπὴ νὰ πουληθῇ σ' ἓνα γέρο, σύμφωνα μὲ τὴν ἐθιμοτυπία. Κρύφτοντάς της τὴν ἀλήθεια, ὀρίζοντάς της τὸ διάβασμα, τὴν ἐξευτελίζουν: τὴν βρίζουν ὑποθέτοντας, πῶς ἂν παραδίδονταν στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸν της θᾶταν ἀνίκανη νὰ βασταχθῇ· τὴν θεωροῦν μαζὺ μὲ τὸ χριστιανισμό, ἀκάθαρτη ὑπαρξή. Μὲ ταπεινωμένο τὸ σῶμα — καὶ τὸ χειρότερο — τὸ μυαλό, ἡ γυναῖκα εἶνε ὑποκείμενη σὲ ὅλες τῆς δυσειδαιμονίες, σὲ ὅλες τῆς προλήψεις.

Ἔ λοιπόν! Θέλουμε γιὰ τὴν γυναῖκα καθὼς καὶ γιὰ τὸν ἄντρα μιὰ ἀνατροφή ἐντελῶς ἐπιστημονική. Ἡ ἐπιστῆμες, πρὸ πάντων ἢ φυσικὲς ἐπιστῆμες εἶναι ἀπαραίτητες στὴν γυναῖκα. Πρῶτα γιὰ νὰ καθαρίσουμε μιὰ γιὰ πάντα τὸ μυαλό της ἀπ' ὅλες τῆς θρησκευτικὲς βλακείες ποῦ εἶνε γιομάτη. Ὑστερα, ἐπειδὴ ὁ κύριος σκοπὸς τῆς γυναῖκας εἶνε ἡ τεκνοποίηση καὶ ἡ ἀνατροφή, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μάθῃ τὶ θὰ πῇ ὀργανισμός, ζωὴ, ἀγάπη, θάνατος. Πῶς μπορεῖ νὰ πῇ

πῶς εἶνε σὲ θέσῃ νὰ περιποιηθῇ ἓνα παιδί, ἀφοῦ δὲν ξέρει τὶ θὰ πῇ ἀνατομία, φυσιολογία, γιαιτρική. Θᾶθελα ὅλες ἡ νέες καὶ οἱ νέοι νάκαναν μία ἐξάσκηση γιὰ δυὸ-τρία χρόνια στὰ νοσοκομεῖα, καὶ νὰ μάθεναν νὰ σέβωνται τὸν ἀνθρώμινο πόνο. Αὐτὸ θᾶξιζε περισσότερο ἀπὸ τὰ μαθήματα τοῦ πιάνου

Σκλάβα αἰῶνες τώρα, ἡ γυναῖκα διατήρησε συνήθειες σκλάβας, σκέψεις σκλάβας γοῦστα σκλάβας. Παρατηρῆστε την: στήν πιὸ τίμια, θὰ βρῆτε ἴχνη αἰσχροκέρδειας ἀπέναντι καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἀντρός της. Ὅταν τῆς προσφέρουν ἓνα καινούργιο φόρεμα, ἓνα ὅτιδήποτε δῶρο, γίνεται τρυφερώτερη. Ὅπως ὅλες ἡ σκλάβες, καυχίεται γιὰ τὴν ἐπιτυχία, προτιμάει τὴν μετριότητα ποῦ φαίνεται ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ἀξία ποῦ μένει κρυμμένη. Αἰσθάνεται τὴν ἀρρωστιάρικια ἀνάγκη νὰ φαίνεται, νὰ ἐπισύρῃ τὰ βλέμματα, αἰσθάνεται τὴν ἐλεεινὴ ἐπιθυμία νὰ κυριαρχῇ, νὰ ταπεινώνῃ. Ὅπως ἡ ἄγριες, ἔτσι κι' αὐτὴ ἀγαπᾷ τὰ χρυσαφικά, τὰ κομβολόγια, ἄχρηστα καὶ φορητὰ στολίδια· μένει ὀλόκληρες ὥρες μπροστὰ στῆς βιτρίνες τῶν κοσμηματοπωλείων· μπροστὰ σὲ πράγματα ἄσχημα ποῦ λαμποκοποῦν ὅμως. Φορτώνεται ἀπὸ περιδέλαια, βραχιόλια, δαχτυλίδια, κορδέλες, ἀπὸ ἄπειρα ἀκόμα μικροτεχνήματα, ποῦ δὲν ἔχουν κανένα λόγο ὑπάρξεως, παρὰ μόνο γιὰ νὰ στοιχίζουν πολὺ χρήμα καὶ κατὰ συνέπεια νὰ ἐπιδεινώνουν τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ὅλη της ἡ τουαλέττα ἄλλωστε εἶνε ἀντίθετη στήν ὑγιεινὴ καὶ στήν καλαισθησία. Φορᾷ φτερὰ στὸ κεφάλι σὰν τοὺς ἄγριους. Σὰν τοὺς ἄγριους φορεῖ φυλαχτά, μικρὰ γουρουνάκια ἢ τετράφυλλο τριφυλὶ. Σὰν

τοὺς ἄγριους χρωματίζει τὸ σῶμα της, βάφει τὰ μάτια της, τὰ μάγουλά της, τὰ χεῖλη της. Σὰν τοὺς ἄγριους παραμορφώνεται καὶ κολοβώνεται. Τρυπᾷ τ' αὐτιά της γιὰ νὰ κρεμάσῃ σκολαρίκια: πάλιν καλὰ ποῦ ἔχασαν τὴν συνήθεια νὰ τρυποῦν τὰ ρουθούνια καὶ τὰ χεῖλη. Πιέζει τὰ πόδια της σὲ παράξενα ὑποδήματα ποῦ τὴν δυσκολεύουν στὸ περπάτημα· πιέζει τοὺς πνεύμονάς της καὶ τὸ στομάχι της, μέσα σὲ στηθόδεσμο ποῦ ἐκθέτει τὴν ὑγεία της καὶ τὴν ὑγεία τῶν παιδιῶν ποῦ θὰ γεννηθοῦν... ἂν μποροῦν! Ἀλλὰ τῆς εἶνε ἀδιάφορο: στὰ μυαλὰ ποῦ ἡ σκλαβιὰ ἔταπείνωσε, ἡ ματαιότητα εἶνε δυνατότερη ἀπ' ὅλα.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ πρέπει νὰ πάψῃ. Πρέπει ἡ γυναῖκα νὰ ἔχῃ συνείδηση τοῦ ἑαυτοῦ της, πρέπει νὰ ἀηδιάσῃ τὴν τωρινή της κατάσταση, πρέπει πειὰ νὰ ἀρνηθῇ νὰ εἶναι ἐδῶ μιὰ κοῦκλα, ἐκεῖ μιὰ δούλα, παντοῦ ἰδιοκτησία. Πρέπει νὰ μάθῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀξιοπρέπεια καὶ κατὰ συνέπεια ἠθικότητα γιὰ ἓνα ἄτομο, παρὰ στὴν ἐλευθερία, στὴν τέλεια κατοχὴ τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἀς θελήσῃ νὰ ἐλευθερωθῇ καὶ θὰ ἐλευθερωθῇ. Ἡ ἐλεύθερη γυναῖκα εἶνε μιὰ ἐπανάσταση στὸν κόσμο ποῦ τῆς συνέπειές της δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ λογαριάσῃ. Εἶνε τὸ τέλος τῆς θρησκείας, ποῦ δὲν ὑπάρχει πειὰ παρὰ μόνο γιὰ τὴν γυναῖκα, καὶ ἀπ' αὐτὴν βαστᾷ ἀκόμα στὸ παιδὶ καὶ στὸν ἄντρα. Εἶνε τὸ τέλος τοῦ πολέμου, τοῦ φονιά αὐτοῦ, συζύγων καὶ παιδιῶν, ποῦ ἡ γυναῖκα καὶ ἡ μητέρα ἀπαιχθάνονται μέσα ἀπ' τὴν καρδιά των. Γιατὶ ἡ ἐπίδοση τῆς γυναῖκας στῆς ταπεινὲς δουλιὲς εἶχε αὐτὸ τὸ καλὸ τουλάχιστο ὅτι τὴν ἔκαμε νὰ χάσῃ τὴν κτηνώδικια

αὕτῃ συνήθεια, τὴν ἐπιθυμία τοῦ ἐγκλήματος. Ἡ ἀναπτυγμένη γυναῖκα μπένοντας στὴν κοινωνικὴ ζωὴ θὰ χρησιμεύσῃ ὥς ἀποτελεσματικώτερο μέσον γιὰ νὰ εἰρηνεύσῃ καὶ ἀφοπλίσῃ τὸν κόσμον, παρὰ οἱ ψεύτικοι λόγοι τῶν τυράννων. Εἶνε τὸ τέλος τῆς πορνείας, τῆς αἰσχρῆς καὶ πουλημένης κραιπάλης. Εἶνε τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ ἐκβιασμοῦ, τοῦ ποδοπατήματος τῶν ἀδυνάτων ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς. Εἶνε ὁ ἐρχομὸς τῆς εὐσπλαχνίας καὶ τῆς καλωσύνης.

Ἡ ἐλεύθερη γυναῖκα, εἶνε μιὰ καινούργια ἀνθρωπότητα ποῦ ἀνατέλλει.

Προσεχῶς θὰ μεταφραστοῦν καὶ ἔργα τῶν :

E. Malatesta
André Lorulot
Félix Le Dantec
Charles Darwin
Arthur Schopenhauer
Alfred Giard
E. Armand
Baruch Spinoza
Alfred Fouillée
Pierre Kropotkine
Elisée Reclus
Théodule Ribot
Oscar Wilde
Denis Diderot
Marie-Jean Guyau
Auguste Strindberg
Han Ryner
Madeleine Vernet
Léonide Andreief
Fédor Dostoïewski
M. Berthelot
Em. Kant
Anatole France
Palante
καὶ ἄλλων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000083219

== ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΡΙΜΗΝΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ο ΤΟΜΟΣ 500 ΣΕΛΙΔΕΣ ΚΑΙ ΑΝΩ

ΦΡ. 20 ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

"GRAMMATA" - P. O. B. 1146 - ALEXANDRIE.

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΚΑΣΙΜΑΤΗ & ΙΩΝΑ- ΑΛΕΞΑΝΤΡΕΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ